

Mübalâğa (Abartma) Sanatı

Mübalâğa (Abartma) Sanatı Nedir Kısaca Özet

Mübalâğa, bir özelliğın, eylemin veya hali, gerçekte olanın çok ötesine taşınarak, aşırı bir biçimde dile getirilmesi sanatıdır. Bu edebi figura, bir durumun veya özelliğın pozitif ya da negatif yönlerinin abartılarak ifade edilmesi şeklinde de tanımlama getirilebilir. **Abartma** tekniğı olarak bilinen mübalâğa, yalnızca hayal ürünü bir ifade biçimi olmakla kalmaz; zaman zaman gerçek bir durumu, olayı ya da niteliğı de büyüterek, daha etkileyici bir şekilde aktarmayı amaçlar.

İnsanlar duygu ve düşüncelerini anlatırken dilimizdeki pek çok sözcüğün, kurulabilecek pek çok cümlelerin yetersiz kaldığı durumlar olur. İşte bu durumlarda insanlar edebi sanatlardan “**abartma**” sanatına başvurur. Bir niteliğın, fiilin veya durumun gerçekleşmesi zor hatta imkânsız dereceye çıkarılarak ifade edilmesine “**mübalâğa**” adı verilmektedir.

Mübalâğa, dilin ve edebiyatın zenginleşmesine katkı sağlayan bir sanat olup, abartı içerikli bu ifade biçimi, dinleyici ya da okuyucuda daha derin izler bırakmayı hedefler. Yazarlar ve şairler, mübalâğa tekniğini kullanarak, eserlerindeki duygu, düşünce ve tasvirleri daha çarpıcı kılarak, iz bırakan bir etki yaratmayı amaçlar. Dolayısıyla, mübalâğa, sadece aşırılık içeren bir anlatım biçimi değil, aynı zamanda gerçekliğı abartarak vurgulama ve etkileyicilik kazandırma amacı da güder.

Sanırdım ki gençlik bende ebedî
Kimse bana bir gün biter demedi
Bin yıl sandım, bir gün bile sürmedi
Geldi geçti bir kısacık an imiş
Ses verir çiğnediğın taşlara seslensen eğer
Nûr olur gözlerinin değıdiğı bir vâha bile
Ben Antepliyim, Şahin'im ađam.
Mavzer omuzuma yük.
Ben yumruklarımla dövüşeceğım.
Yumruklarım memleket kadar büyük

Ses verir çiğnediğın taşlara seslensen eğer
Nûr olur gözlerinin değıdiğı bir vâha bile
(Faruk Nafiz Çamlıbel)

“Adımlarının altında kalan taşlar, eğer onlara hitap etsen, karşılık verirler; bakışlarının değıdiğı her

bir çöl parçası bile aydınlığa kavuşur." şeklinde çevrilebilecek olan bu dizelerde, ortaya konan durumlar ne geçmişte gerçekleşmiştir ne de gelecekte gerçekleşmesi mümkündür. Bununla birlikte, burada kullanılan mübalağa, bir benzetme yapmak ve izleyenleri etkilemek amacı güttüğü için, kabul edilebilir ve değerli bir mübalağa olarak görülmektedir.

Bu şiirsel ifadelerde, taşların ses vermesi ve çölün aydınlanması, gerçekleşmesi mümkün olmayan, ancak etkileyici ve hayal gücünü tetikleyen unsurlardır. Faruk Nafiz Çamlıbel, bu tür mübalağaları kullanarak, şiirine derinlik kazandırır ve okuyucunun zihninde güçlü imgeler oluşturur. Dolayısıyla, gerçekte bağdaşmasa dahi, bu tür mübalağalar, sanatsal bir değere sahiptir ve edebi eserlerin zenginliğine katkı sağlar.

Mübalağa (Abartma)

[Mübalağa PDF İndir](#)

Mübalağa (Abartma) Sanatı Örnekleri ve Soru Çözümleri (Test)

- I. Ben kırgın dalgalarla avunurum derinde
Gemilere yosunlu mendiller bağlayarak
II. Aldırma ve uzaklaş yoksa boğulacaksın
Gözümde akan yaşın ummanlarında

Bu dizelerde kullanılan söz sanatları aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) İstiare- ad aktarması
B) Teşhis- mübalağa
C) Teşbih - intak
D) Mübalağa- ad aktarması
E) İntak- istiare

ÇÖZÜM: Dalgaların kırgın olması teşhis sanatı (kişileştirme sanatına, gözden akan yaşın bir umman olması abartma sanatına örnektir. Bu sanatlar B seçeneğinde verilmiştir.

Aşağıdaki dizelerin özellikle hangisinde bir abartma vardır?

- A) Bir of çeksem karşiki dağlar yıkılır
Bugün posta günü canım sıkılır
B) Bu topraklar ecdadımın ocağı
Evim, köyüm hep bu yerin bucağı
C) Ne doğan güne hükmüm geçer
Ne halden anlayan bulunur
D) Derdim çoktur hangisine yanayım
Yine tazelendi yürek yarası
E) Yüksekinde büyük namlı karın var
Alçağında mor sümbüllü bağın var

ÇÖZÜM: Bir olayı ya da durumu olduğundan çok daha az veya fazla gösterme sanatına mübalağa denir. A seçeneğinde bir of çekerek dağların yıkılması abartıdır.

Yıllardır sevdiğim el oldu gitti
Tutuştü yüreğim kül oldu gitti
Gözlerimin yaşı sel oldu gitti
Zülfünden bir köprü kurduramadım
Bu dörtlükte "gözlerinin yaşının sel olması" ifadesinde sanatçı anlamı kuvvetlendirmek için mübalağa sanatına başvurmuştur.

Aşağıdakilerin hangisinde bu dörtlüktেকে benzer bir durum söz konusudur?

- A) Kapattım kalbimin son kapısını
Dokunun, boşlukta bir taş gibiyim
B) Ölürsem yazıktır sana kanmadan
Kollarım boynuna halkalanmadan
C) Bir ölümü yaşadım ölmeden önce
Bana sonsuzluğu beklemek düştü
D) Dağları birer birer devirip sana gelmek
Gönlümün en ateşli emeliydi sevgilim
E) Sen uzak bir nehirsin denizlere yabancı
Ben ruhumun çölüne göklerden su taşıyım

Cevap: D

Aşağıdaki dizelerin hangisine mübalağa sanatı yapılmıştır?

- A) Denizden yeni çıkarmışlar yağmurun ölüsünü
Mevsimlerden napalm, günlerden ilkbahar
B) Doğumda yalan var, ölümdе gerçek
Bir şeyler anlatır balık, kuş, çiçek
C) Ilgaz dağlarında kurtlar uluyordu.
Bekârlar kahvesinde bir adam uyuyordu.
D) O akşam yakamozlar gibiydi bakışların
Akdeniz, gözlerinin damlasıydı o akşam
E) Sen bizim köyleri görmedin ki hiç,
Yolları toz, çamur, evleri kerpiç.

Cevap: D

Aşağıdaki dizelerin hangisinde mübalağa sanatı kullanılmıştır?

- A) Bahtım karaysa da alnım ak benim
Kimselere kötülüğüm yok benim
- B) Ömrümde zararsız günümü bilmem
Her senede yüz milyonluk kârım var
- C) Bugün toprağım da türkülerim de bereketli
Dağım, taşım, ovam, obam şen artık
- D) Avunmalıyım biliyorum vefalı gözlerinle
Rüzgârı ağlatan saçlarınla yanmalıyım
- E) Gittim o son diyâra ki serhaddidir yerin
Hâlâ dilimdedir tuzu engin denizlerin

Cevap: B